

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 676, Datë 07.02.2020

“Mbi autorizimin me kushte dhe detyrime të përqendrimit të realizuar nëpërmjet përfimit të kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK nga shoqëria Vodafone Albania SHA”.

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Z. Eduard YPI	Zv/Kryetar
Znj. Leida MATJA	Anëtar
Znj. Adriana BERBERI	Anëtar
Z. Helidon BUSHATI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 07.02.2020, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Autorizimi i përqendrimit të realizuar nëpërmjet përfimit të kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK nga shoqëria Vodafone Albania SHA.

Baza Ligjore: Ligji Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, nenet 2, 10-12, neni 24, germa d, dhe nenet 53-64. Rregullorja “Për zbatimin e procedurave të përqendrimit të ndërmarrjeve”, Udhëzimi “Për formën e njoftimit të përqendrimit” dhe formulari i njoftimit të përqendrimit.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm si dhe raportit të Drejtorisë së Analizës dhe Metodologjisë së Tregjeve, mbi njoftimin e përqendrimit të realizuar nëpërmjet përfimit të kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK nga shoqëria Vodafone Albania SHA.

VËREN SE :

Transaksioni dhe palët

Pranë Autoritetit të Konkurrencës, është depozituar njoftimi lidhur me përfimit të kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK nga shoqëria Vodafone Albania SHA.

Pala blerëse: *Vodafone Albania SHA* (VFAL) është një shoqëri aksionare e themeluar sipas legjislacionit shqiptar, me objekt veprimtarie: Krijimin dhe vënien në punë e sistemeve të radio telefonisë së lëvizshme celulare GSM dhe kërkimi, projektimi, krijimi dhe vënia në punë e sistemeve të telekomunikacionit, përfshirë rrjetet e internetit ("Sistemet"); furnizimi me dhe/ose

shitja e pajisjeve, materialeve dhe të ngjashmeve, të përdorura në lidhje me Sistemet; krijimi dhe vënia në punë e njësive që mbështesin Sistemet; dhënia e shërbimeve të telekomunikacionit dhe të shërbimeve me vlerë të shtuar nëpërmjet Sistemeve; prodhimi dhe shfrytëzimi i programeve softuer (software) në funksion të telekomunikacioneve e në lidhje me to; furnizimi, tregtimi dhe shpërndarja e telefonave, kompjuterëve e aksesorëve të tyre, pajisjeve të telekomunikacionit, të zërit, figurës dhe të mjeteve transmetuese të të dhënave, si dhe të produkteve dhe aksesorëve të komunikimit për dhe në lidhje me shërbimet e telekomunikacionit; furnizimi, tregtimi dhe shpërndarja e materialeve promocionale me logon Vodafone, ose me logon Vodafone dhe logon e çdo partneri zyrtar të Vodafone, etj.

VFAL është nën kontrollin fundor të Grupit Vodafone (“Vodafone Group”), shoqëria holding, me aktivitet kryesor operimin e rrjeteve të telefonisë së lëvizshme dhe ofrimin e shërbimeve të telefonisë së lëvizshme, të tilla si shërbimi i telefonisë celulare, mesazheve dhe shërbimi i të dhënave. Disa nga shoqëritë e grupit në mbarë botën ofrojnë edhe shërbime të tilla si transmetimi kabllor i kanaleve televizive, shërbime të telefonisë fikse si edhe internet fiks apo IPTV.

VFAL zhvillon aktivitetin bazuar në Certifikatën e Konfirmimit të Njoftimit nr. 2012-AP-U112-8-6, datë 19.03.2012, nr. 2013-AP-U112-8-2, datë 06.03.2013, nr. 2015-AP-U112-8-597, datë 06.07.2015 & nr. 2016-AP-U112-8-582, datë 08.06.2016 (Autorizime të Përgjithshme) dhe Autorizime Individuale të AKEP për përdorimin e spektrit.

VFAL nuk është aktiv në shërbimet e telefonisë fikse në Shqipëri.

Pala shitëse: American Broadband B.V. është një shoqëri private me përgjegjësi të kufizuar e themeluar në shtetin e Holandës, me qëllimin për të vepruar si një kompani aksionere. Shoqëria American Broadband B.V. është pjesë e një grupi i kryesuar nga Fondi i Kapitalit të Evropës Juglindore II dhe aksionerët e drejtëpërdrejtë të shoqërisë janë shoqëria ABCom Sarl me seli në Luksemburg dhe shoqëria DK-Invest B.V e krijuar sipas legjislacionit Holandez.

Shoqëria Target: ABCom SHPK (ABCom), është një shoqëri me përgjegjësi të kufizuar sipas legjislacionit shqiptar me objekt veprimtarie: të ideojë, zbatojë dhe të menaxhojë rrjete të telekomunikacionit dhe transmetimit të të dhënave dhe interkoneksionet në përgjithësi; të plotësojë nevojat industriale, tregtare, sociale dhe të rezidentëve për shërbime telekomunikacioni gjithëpërfshirëse dhe efektive. Të kënaqë të gjitha kërkesat praktike dhe të arsyeshme për këto shërbime; të sigurojë shërbime konsulence, këshillimi, trajnimi dhe kontrata shërbimi; të interkonjektohet me ofrues të tjerë shërbimesh dhe shoqëri të telekomunikacionit për të furnizuar shërbime end-to-end; të ofrojë shërbime audio dhe/ose audiovizive.

ABCom është pajisur nga AKEP me certifikatën nr. 2012-AP-U100-8-5; 2012-AP-U100-8-6 dhe 2017-AP-00232 për përdorim të rrjeteve publike të komunikimeve elektronike nëpërmjet rrjeteve fikse, aktive në ofrimin e shërbimeve të broadband fiks, telefonisë fikse, transmetime kabllore të kanaleve televizive, mbi rrjetin e saj të fibrave hibride koaksiale ("HFC"). ABCom është subjekt i Autorizuar nga Autoriteti i Mediave Audiovizive si ofrues shërbimi i programeve audiovizive (OSHMA) mbështetur në rrjet kabllor. Rrjeti i ABCom është i pranishëm në qytetet më të mëdha në Shqipëri.

ABCom nuk është aktiv në shërbimet e telefonisë së lëvizshme në Shqipëri.

Autoriteti i Konkurrencës, kërkoi vendimmarrjen e Autoritetit të Mediave Audiovizive dhe Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare, në lidhje me ndryshimin e kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK.

Autoriteti i Mediave Audiovizive, me shkresën nr. 4353/1 prot datë 26.12.2019 “Kthim përgjigje”, ka bërë me dije se me Vendimin nr. 195 datë 19.12.2019, ka vendosur miratimin e ndryshimeve të ndodhura në strukturën e pronësisë së shoqërisë ABCom SHPK duke e shndërruar në ortakun e vetëm të subjektit, shoqërinë Vodafone Albania SHA, me 100% të kuotave.

Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare, me shkresën nr. 2327/2 prot, datë 20.01.2020 “Kthim përgjigje shkresës Nr.624/3, datë 03.12.2019 “Kërkesë për informacion”, shprehet se: “në bazë të nenit 74, të ligjit Nr.9918, datë 19 Maj 2008 “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, AKEP nuk merr në shqyrtim shitjen e kuotave të kapitalit themeltar të një shoqërie, në rastin në fjalë të ABCom SHPK, për aq kohë sa ky transaksion nuk sjell si rezultat ç’regjistrimin e shoqërisë nga QKB apo nevojën e transferimit të autorizimeve individuale, me të cilat është pajisur nga AKEP, në favor të subjektit blerës, në këtë rast të Vodafone Albania SHA. Prej shqyrtimit të kontrollit të drejtpërdrejtë të ABCom SHPK, në favor të subjektit blerës, vërehet gjithashtu se dy shoqëritë veprojnë aktualisht në tregje të ndryshme, fikse dhe celulare”.

Më datë 25 tetor 2019, u nënshkrua “Marrëveshja për Shitje dhe Blerje”, ndërmjet Vodafone Albania SHA dhe American Broadband B.V., në lidhje me shitjen dhe blerjen e të gjithë aksioneve në shoqërinë ABCom SHPK. Pas mbylljen së marrëveshjes, VFAL do të përfitojë kontrollin e vetme, më anë të blerjes së 1 (një) kuotë që përbën gjithë kapitalin e regjistruar të ABCom SHPK dhe transaksioni plotëson kriteret e nenit 10, pika 1 germa b të Ligjit 9121/2003 “Për mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar.

Vlera e transaksionit¹ është XXXXX lekë, e konvertuar ne Euro.

Referuar pasqyrave financiare të shoqërive palë në transaksion, konstatohet se plotësohen kriteret e përcaktuara në nenin 12, pika 1,b) e ligjit dhe si rrjedhojë ky transaksion është objekt autorizimi nga Komisioni i Konkurrencës.

Vlerësimi i përqendrimit

Nëpërmjet këtij transaksioni, VFAL synon për të hyrë në tregun e shërbimeve nëpërmjet rrjeteve fikse, internetit fikse, televizionit me pagesë dhe telefonisë fikse, në shërbimin *broadband*-it fikse në Shqipëri, i cili është plotësisht i shkëputur nga shërbimet e telefoninë celulare.

Referuar nenit 3, pika 7, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar, si edhe Udhëzimit Nr.76, datë 07.04.2008 “Për përcaktimin e tregut përkatës”, tregu përkatës përbëhet nga “produktet që vlerësohen si të zëvendësueshme nga konsumatorët ose klientët e tjerë, për sa u përket karakteristikave, çmimit dhe funksionimit të tyre dhe që ofrohen ose kërkohen nga ndërmarrjet në një zonë gjeografike me kushte të njëjta konkurrence, zonë kjo e cila veçohet nga zonat e tjera kufizuese”. Në zbatim të ligjit, tregu përkatës përfshin tregun e produkteve dhe tregun gjeografik.

¹ “Konsiderimi Baze”, referuar “Marrëveshje për Shitje dhe Blerje”.

I).tregu përkatës i produktit, dhe

II). tregu përkatës gjeografik.

Tregu përkatës i produktit: Referuar aktivitetit të palëve në marrëveshje, VFAL dhe ABCom ofrojnë shërbimin e tyre mbështetur në rrjetet publike të komunikimeve elektronike me ndryshimin e vetëm që VFAL është i licencuar në përdorimin e rrjeteve të lëvizshme dhe ABCom në rrjetet publike fikse.

Zevëndësueshmëria e dy shërbimeve (rrjeteve) ka qenë objekt vlerësimi nga Komisioni i Konkurrencës dhe AKEP, të cilët i kanë vlerësuar dhe analizuar si tregje të ndara shërbimet nëpërmjet rrjeteve fikse dhe atyre të lëvizshme (celulare).

Në vendimin nr. 303, datë 16.01.2014 “Për mbylljen e hetimit të thelluar në tregun e telefonisë celulare me pakicë ndaj ndërmarrjes Vodafone Albania SHA dhe rekomandime për Autoritetin e Komunikimeve Elektronike dhe Postare”, Komisioni i Konkurrencës ka parashtruar se telefonia fikse nuk është përfshirë në tregun përkatës të shërbimit celular me pakicë për shkak të karakteristikave të ndryshme që ka kur krahasohet me telefoninë celulare; nga këndvështrimi i një konsumatori këto shërbime nuk mund të zëvendësohen me shërbime të telefonisë celulare ”.

Në mënyrë të ngjashme, në Analizën e Tregut të Shërbimeve Celulare të vitit 2019², AKEP ka analizuar tregun e shërbimeve celulare si një treg të veçantë nga ai i telefonisë fikse.

Komisioni Evropian në rastin Orange / Jazztel³, tregoi se shërbimi celular i të dhënave nuk ofron të njëjtat karakteristika (p.sh. për nga kapaciteti apo modeli e çmimeve), dhe të dhënat e shërbimeve fikse dhe celulare synojnë nevoja të ndryshme të klientit (si p.sh. akses në internet në lëvizje, akses në aplikacione në telefoninë celulare).

Sa më sipër, mund të themi se VFAL dhe ABCom operojnë në tregje të ndryshme, përkatësisht VFAL në tregun e telefonisë së lëvizshme dhe ABCom në tregun e telefonisë fiks.

- Për sa më sipër, si dhe referuar tregjeve të shërbimeve të dy shoqërive, treg përkatës të produktit do të konsiderohet **tregu i komunikimeve elektronike në rrjetet e lëvizshme dhe tregu i komunikimeve elektronike në rrjetet fikse.**
- **Tregu përkatës gjeografik:** Për analizimin e këtij rasti *treg përkatës gjeografik* do të konsiderohet territori i **Republikës së Shqipërisë.**

Tregu i komunikimeve elektronike është një treg i cili mbikëqyret dhe rregullohet nga Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare. Rreth XX% e të ardhurave nga komunikimet elektronike sigurohet nga operatorët celularë dhe ofruesi më i madh në tregun e komunikimeve mbetet Vodafone Albania me XX% të tregut, Telekom Albania përkatësisht XX%, Albtelecom Mobile XX%, Albtelecom Fiks XX% dhe operatorët e tjerë alternativ 8%⁴.

Analiza e Konkurrencës

² Analiza e Tregut nga AKEP, miratuar me Vendimin datë. 17.04.2019, Seksioni III.2, fq. 38

³Case M.7421, COMMISSION DECISION of 19.5.2015 declaring a concentration to be compatible with the internal market and the EEA agreement (Case M.7421 – ORANGE / JAZZTEL), parag. 50-53.

https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7421_3169_4.pdf

⁴ <https://akep.al/wp-content/uploads/2018/09/AKEP-RAPORT-VJETOR.pdf>

Mbështetur në analizat e tregut të komunikimeve elektronike, AKEP vlerëson se në tregun i komunikimeve elektronike përfshihen nën tregjet e rrjedhës së sipërme (shumicë) dhe nën tregjet e pakicës si në shërbimin e telefonisë së lëvizshme ashtu edhe në shërbimin e telefonisë fikse.

Referuar udhëzuesve mbi vlerësimin e përqendrimeve horizontale, johorizontale dhe konglomerate, si dhe tregjeve të prekura nga transaksioni, u konstatua se palët **nuk krijojnë mbivendosje të pjesëve të tregut** në tregjet e shërbimeve telefonike në rrjetet e lëvizshme dhe fikse me pakicë.

- *Tregu i telefonisë së lëvizshme*

Shërbimet e telefonisë së lëvizshme për klientët fundorë, ose ndryshme "shërbime celulare me pakicë" përfshijnë thirrje me zë, SMS (përfshirë MMS dhe mesazhe të tjera), akses në internet përmes rrjetit celular si dhe shërbime ndërkombëtare roaming me pakicë. Këto shërbime ofrohen në rrjetet 2G / GSM, 3G / UMTS dhe 4G / LTE duke patur parasysh se rrjeti 3G është i përshtatur më mirë për sasi më të mëdha të të dhënave dhe shpejtësi më të shpejtë të downloadimit. 4G/LTE është një teknologji e lëvizshme që rrit shpejtësinë dhe kapacitetin e rrjetit dhe është përshtatur për përmirësimin e cilësisë së zërit dhe transmetimit të të dhënave me shpejtësi të lartë nga pajisjet wireless.

Shërbimi i telefonisë së lëvizshme (celulare), që pas vitit 2018, ofrohet nga tre operator ekonomik dhe sipas të dhënave në Raportin vjetor për vitin 2018 të AKEP, të ardhurat totale nga shërbimet me pakicë në rrjetet celulare në vitin 2018 arritën në XX miliard lekë që përbën një rritje me rreth 2% në krahasim me vitin 2017. Të tre operatorët Telekom Albania, Albtelcom dhe Vodafone Albania, kanë shënuar rritje me 5%, 9% dhe 10% respektivisht, të ndikuar edhe efektin e daljes së Plus Communication nga tregu⁵.

VFAL vazhdon të jetë operatori me pjesën më të madhe të tregut për të gjithë treguesit kryesorë të shërbimeve të komunikimeve elektronike mobile me mbi XX% të pjesës së tregut për përdoruesit e SIM card aktivë dhe broadband, ndërsa për treguesit mbi të trafikun e minutave, SMS dhe të dhënave mbi XX% të tregut. Vodafone është operatori me pjesën më të madhe të tregut për të ardhurat me XX% të këtij tregu. Ndjekësi më i afërt është Telekom Albania pjesët e tregut të të cilit për të gjithë treguesit kryesor luhaten nga XX% (të ardhurat nga shërbimet mobile XX%). Sipërmarrësi me pjesën më të vogël të tregut është Albtelcom pjesët e të cilit luhaten nga XX% (të ardhurat nga shërbimet mobile rreth XX%).

Nga analiza e tregut të shërbimit të telefonisë celulare me pakicë dhe vlerësimit të marrëveshjes mes shoqërive VFAL dhe ABCom, konstatohet se vetëm VFAL operon në tregun përkatës të produktit dhe transaksioni i propozuar nuk do të krijojë mbivendosje të pjesëve të tregut mes VFAL dhe ABCom dhe për rrjedhojë nuk do të këtë krijim apo forcim të pozitës dominuese të shoqërisë VFAL në tregun e shërbimit të telefonisë celulare me pakicë.

- *Tregu i shërbimit në rrjetin fiks*

Shërbimet e rrjeteve fikse në Shqipëri, ofrohen nga rreth XX sipërmarrës⁶, të cilët zotërojnë rrjetet/infrastrukturën e tyre, përfshirë rrjetin e aksesit apo të lidhjes direkte me përdoruesit fundorë.

Sipas të dhënave të AKEP, Albtelecom zotëron numrin më të madh të pajtimtarëve të rrjetit fiks (rreth XXX mijë abonentë) me XX% të tregut, i ndjekur nga ABCom me XX% të tregut me rreth 11,6 mijë abonentë. Nëpërmjet rrjetit fiks, pajtimtarët mund të sigurojnë si shërbimin e thirrjeve ashtu edhe atë me akses broadband (internet) i cili gjatë vitit 2018 arriti në XX mijë pajtimtar ose rreth XX% më e lartë se viti 2017.

Operatori ABCom e ka të orientuar shërbimin drejt aksesit në internet, infrastrukturë teknike të cilën ky operator e përdorë edhe për shërbimin e transmetimeve audiovizive. Duke ju referuar numrit të pajtimtarëve konstatohet se ABCom ka një rritje me rreth XX % të numrit të pajtimtarëve krahasuar më vitin 2017.

Në tregun e shërbimit të rrjetit fiks, shoqëria VFAL nuk është aktive dhe nuk ofron shërbim. Transaksioni i propozuar nuk do të krijojë mbivendosje të pjesëve të tregut mes VFAL dhe ABCom dhe për rrjedhojë nuk do të këtë krijim apo forcim të pozitës dominuese të shoqërisë VFAL në tregun e shërbimit me pakicë në rrjetin fiks.

Transaksioni i propozuar do të sjellë **efekte horizontale** në tregun e :

- *Shërbimit të dhënies më qera të linjave dixhitale.*

Ofrimi me shumicë i linjave me qira nuk është shërbim parësor për asnjë nga operatorët palë në marrëveshje. Sipas të dhënave të deklaruara nga palët, në tremujorin e katërt të vitit 2018, ABCom ofroi linja me qira me XX kapacitete tek operatorë të tjerë të telekomunikimit, me një pjesëmarrje të llogaritur të tregut, prej XX % për vitin 2018 ndërkohë që Vodafone ofron linja me qira për 3 operatorë me një kapacitet të ofruar total prej XX (në vitin 2018) ose XX % e tregut. Pas transaksionit, pjesa e kombinuar e tregut për këta operatorë do të jetë XX % në pjesën e tregut të shërbimeve me shumicë të linjave me qira, duke mos shkaktuar rritje të përqendrimit në tregjet e prekura dhe efekte mbi konkurrencën në këtë treg.

- *Shërbimi i konjektivitetit të internetit*

Sipas informacionit të depozituar nga pala blerëse, VFAL, megjithëse nuk është një operator/konkurrent i rrjeteve fikse, ai ofron në një masë shumë të kufizuar disa shërbime të konektivitetit të biznesit mbështetur në linja me qira (të tilla si aksesit në *broadband*, linja me qira, etj) për disa prej klientëve të saj të biznesit si një aktivitet suplementar i ofertës së saj celulare për të njëjtët klientë, dhe asnjëherë si një produkt i pavarur.

Pjesa e tregut e ABCom pas transaksionit nuk do të ndikohet nga ajo e VFAL, dhe Albtelecom, Abissnet, Nisatel, Digicom e disa konkurrentë të tjerë lokale, do të vazhdojnë të jenë konkurrentë aktual për shoqërinë ABCom në rrjetet fikse. Palët e treta, që nuk kanë rrjetet e tyre, gjithashtu mund të konkurrojnë duke ofruar shërbime përmes aksesit të rregulluar me shumicë në rrjetin aktual të Albtelecom.

⁶ <https://akep.al/wp-content/uploads/2018/09/AKEP-RAPORT-VJETOR.pdf>, fq 22

Transaksioni do të krijojë **efekt vertikal** në disa tregje të influencuara nga kushtet teknike të funksionimit të shërbimit.

- Ofrimin e shërbimeve të terminimit të thirrjeve në rrjetin celular të VFAL në rrjedhën e sipërme (*upstream*) dhe ofrimin e telefonisë fikse me pakicë në rrjedhën e poshtme (*downstream*) nga ABCom;
- Ofrimin e shërbimeve të terminimit të thirrjeve në rrjetin fiks të ABCom në rrjedhën e sipërme (*upstream*) dhe ofrimin e shërbimeve të telefonisë celulare me pakicë në rrjedhën e poshtme (*downstream*) nga VFAL;

Shërbimet e terminimit të thirrjeve, ose tregu me shumicë ofrohen kur telefonatat origjinohen nga një rrjet dhe terminojnë në një rrjet tjetër. Terminimi i thirrjeve lejon kështu përdoruesit e rrjeteve të ndryshme të komunikojnë me njëri-tjetrin. Terminimi i thirrjeve është një shërbim me shumicë i ofruar nga operatorë të ndryshëm të rrjetit ndaj njëri-tjetrit në bazë të marrëveshjeve të interkoneksionit.

Ky shërbim ofrohet në rrjedhën e sipërme (*upstream*) të ofrimit të shërbimeve zanore përmes telefonisë celulare ose fikse. Terminimi mund të ndërthurë shërbimin fiks me shërbimin celular në rrjedhën e sipërme e anasjelltas dhe transaksioni i propozuar krijon: (i) një marrëdhënie vertikale midis VFAL dhe ABCom, pasi tregu me shumicë për shërbimet e terminimit të thirrjeve celulare në rrjetin e VFAL është në rrjedhën e sipërme (*upstream*) të tregut, i cili realizon furnizimin me pakicë të shërbimeve, thirrjeve zanore fikse të ABCom; dhe (ii) një marrëdhënie vertikale midis ABCom dhe VFAL pasi tregu me shumicë për shërbimet e terminimit të thirrjeve zanore fikse në rrjetin e ABCom është në rrjedhën e sipërme (*upstream*) të tregut, për furnizimin me pakicë të shërbimeve celulare të VFAL.

Në përputhje me vendimet e Komisionit Evropian dhe AKEP, çdo operator celular apo fiks në tregun e terminimit zotëron 100% të rrjetit të tij individual, pasi nuk ka zëvendësues për terminimin e thirrjeve në secilin rrjet individual⁷.

Në këtë kontekst, VFAL ka 100% pjesë tregu për thirrjet që terminojnë në rrjetin e tij të telefonisë celulare dhe në mënyrë të ngjashme, ABCom ka 100% pjesë tregu për thirrjet që terminojnë në rrjetin e tij fiks.

Vodafone nuk ka rrjet të telefonisë fikse dhe për këtë arsye nuk është aktiv në tregun me shumicë të shërbimeve të terminimit të thirrjeve fikse dhe ABCom nuk ka rrjet të telefonisë celulare prandaj nuk është aktiv në tregun me shumicë të terminimit të thirrjeve në rrjetet e telefonisë celulare.

Transaksioni nuk prek tregje horizontale në shërbimin e terminimit por marrëdhënia është e vendosur vetëm në tregje vertikale të prekura teknikisht, marrëdhënie e cila ka ekzistuar edhe para ndodhjes së transaksionit.

Transaksioni i Propozuar, nuk sjell pasoja për konkurrencën mes operatorëve në shërbimet e terminimit të thirrjeve pasi edhe pas përqendrimit të dy operatorët do të zotërojnë 100% të rrjeteve të tyre individuale. Shërbimet e terminimit të thirrjeve janë subjekt i rregullimit *ex-ante* nga AKEP

⁷ M.5650 T-Mobile/ Orange, para 37; Case M.6584 Vodafone/ Cable & Wireless, para 23; Case M.6990 Vodafone/ Kabel Deutschland, para 117; Case M.7978 Vodafone/ Liberty Global/ Dutch JV, para 210.

i cili duke shpallur OFNT të gjithë operatorët e shërbimit të terminimit i ka vënë përpara detyrimin në respektim të nenit 39,40,42 dhe 45 të ligjit nr. 9918/2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë”⁸.

- Ofrimi nga ABCom i shërbimeve me shumicë të konektivitetit në internet në rrjedhën e sipërme (*upstream*), (i) ofrimi nga Palët i shërbimeve retail të konektivitetit të biznesit mbështetur në linja me qira për klientë biznesi (*downstream*), (ii) ofrimi nga VFAL i shërbimeve retail celulare (*downstream*).

Tregu i konektivitetit në Internet është treg ndërkombëtar dhe ABCom nuk ka fuqi në tregun ndërkombëtar. VFAL nuk ofron aktualisht shërbime me shumicë të konektivitetit në internet por VFAL do të ketë mundësi të shfrytëzojë burimet ndërkombëtare të internetit të Vodafone Group, duke ofruar kapacitet më të madh sesa burimet që shfrytëzon aktualisht Abcom përmes kontratave me ofruesit ndërkombëtarë të konektivitetit të internetit.

Transaksioni i synuar nuk do të sjellë forcim të pozitës së ABCom momentalisht në treg, por pritet rritje e cilësisë së shërbimit, e ndikuar nga burimet që do të përdorë VFAL për shërbimet në këtë treg.

Efektet konglomerate

Shërbimet e VFAL në tregun me pakicë të shërbimeve celulare dhe shërbimet e ABCom në tregun me pakicë të shërbimeve fiks janë plotësuese të njëra tjetrës dhe transaksioni i propozuar do të shkaktojë efekte konglomerate.

Shqetësimi kryesor në sferën e efekteve konglomerate është ai i përjashtimit të konkurrenteve pasi palët në transaksion mund të kombinojnë produktet në tregjet respektive, duke shfrytëzuar pozicionin e fortë në njërin treg për të influencuar në tregun tjetër, kryesisht me anë të ofertave *tying* ose *bundling* (produkte të lidhura) ose praktika të tjera përjashtuese.

Në përgjithësi përqendrimet konglomerate nuk shkaktojnë ndonjë problem të konkurrencës sikurse parashikohet edhe në Udhëzimin “Për vlerësimin e përqendrimeve johorizontale dhe konglomerate” dhe shpesh ato shihet si një mënyrë e mirë për të rritur eficientësinë në treg. Komisioni Europian ka vlerësuar disa raste, ku një operator celular dhe një operator fiks janë përqendruar me qëllimin për të siguruar paketa (*bundles*) fikse-celulare (konvergjenca) dhe ka hedhur poshtë çdo shqetësim në lidhje me përjashtimin e konkurrentëve të pavarur fiks apo celular përmes strategjive *bundling*.⁹ Komisioni ka pranuar në disa raste që, një aftësi e shtuar për të shitur paketa të kombinuara celulare–fikse, ka të ngjarë të ketë efekt pro-konkurrenës, sepse kombinimi i

⁸ AKEP ka rregulluar maksimumin e tarifave për terminimin e telefonatave që këta operatorë mund të vendosin për terminimin e telefonatave zanore në rrjetet e tyre. AKEP ka zgjidhur duke mbajtur simetrike MTRs e aplikueshme për të tre MNOs, duke reduktuar tarifat e terminimit nga 1.48 ALL/min deri 1.22 ALL/min duke filluar nga 1 Dhjetor 2018 deri në 1 Dhjetor, 2019 ku tarifa finale e terminimit do të jete 1,11 ALL/min (pa TVSH) . Në lidhje me FTRs, AKEP ka reduktuar tarifat e terminimit nga 1.29 ALL/min to 1.00 ALL/min duke filluar nga 1 Dhjetori 2018 për një vit deri në 1 Dhjetor 2019 ku tarifat finale të reduktuara do të jene ALL 0,70/min (pa TVSH) .

⁹ M.8808 T-Mobile Austria/ UPC Austria; M.7978 Vodafone/ Liberty Global/ Dutch JV; M.7421 Orange/ Jazztel; M.7231 Vodafone/ ONO; M.6990 Vodafone/ Kabel Deutschland; M.6584 Vodafone/ Cable & Wireless; Case M.8842 – Tele2/ Com Hem Holding.

infrastrukturës të telefonisë fikse me atë celulare mund të lejojë që një entitet i përqendruar të ofrojë cilësi më të mirë ose produkte më të lira për konsumatorët.¹⁰

VFAL synon që nëpërmjet transaksionit të propozuar të ketë mundësi për të hyrë në shërbimet e rrjeteve fikse, kryesisht tregu i *broadband*-it fiks në vend.

Aktualisht, në tregun shqiptar, vetëm Altelecom SHA ofron shërbime /kombinim të paketave fikse dhe celulare por të dhënat e AKEP treguan se depërtimi i shërbimit fiks në popullatë është ndjeshëm më i ulët se vendet e rajonit dhe më tej, dhe nëse tregu do të përparojë në drejtim të paketave të lidhura, VFAL, mbështetur dhe në fuqinë e tij ekonomike, do të konkurrojë Altelecom SHA për ofertat e shërbimeve.

Në përfundim të analizës, u konstatua se transaksioni i njoftuar do të sjellë:

- Efekte horizontale vetëm në tregun e shërbimit të linjave me qera ku pjesa e kombinuar e tregut pas përqendrimit do të arrijë në XX % pa shkaktuar problematika për konkurrencën për shkak të krijimit apo forcimit të pozitën dominuese në treg.
- Efekte vertikale në tregun e turrimit më shumicë të thirrjeve telefonike mes rrjeteve fikse dhe celulare, nga ku konstatohet se nuk do të ketë efektet mbi konkurrencën dhe për më tepër ky treg është objekt vlerësimi nga AKEP.
- Në tregjet e komunikimeve fikse dhe celulare më pakicë nuk kemi mbivendosje pjesësh tregu pasi palët operojnë në tregje të ndryshme dhe për pasojë nuk do të ketë efekte mbi konkurrencën.
- Efekte konglomerate, të cilat kanë të bëjnë më tregjet plotësuese. Pas transaksionit pala blerëse do të mundësojë aksesin e shërbimeve në tregun e rrjeteve fikse dhe do të jetë konkurrenti më i afërt i shoqërisë Altelecom SHA. Konkurrenca pas transaksionit do të nxitet drejt paketave të shërbimeve fikse-celulare, të kombinuara më shërbime të tjera duke përfshirë edhe transmetimet televizive.

Sa më sipër mund të themi se transaksioni i propozuar nuk do të sjellë krijim apo forcim të pozitës dominuese të shoqërisë VFAL në tregjet e prekura, por duke qenë se shoqëria VFAL siguron pjesën më të madhe të të ardhurave nga shërbimet e komunikimeve elektronike, zotëron pozitë dominuese në tregun e komunikimeve elektronikë në rrjetin celular, ka eksperiencë e saj dhe të grupit që përfaqëson në tregjet përkatëse të produkteve, mendohet që ky transaksion do të ketë impakt në tregun e komunikimeve elektronike dhe kryesisht në tregun e komunikimeve në rrjetet fikse.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në bazë të nenit 24, shkronja d dhe nenit 56 pika 1 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrotjtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

1. Të autorizojë përqendrimin e realizuar nëpërmjet përfutimit të kontrollit të shoqërisë ABCom SHPK nga shoqëria Vodafone Albania SHA me kushte dhe detyrime si më poshtë vijon:

¹⁰ M.7637 Liberty Global/ BASE Belgium, para 364; M.7978 Vodafone/ Liberty Global/ Dutch JV, para 627.

- a. Detyrimin e shoqërisë Vodafone Albania SHA të mos abuzojë më pozitën e saj dominuese nëpërmjet :
 - i. Vendosjes në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë të çmimeve të padrejta të tregtimit dhe detyrimin e orientimit e tyre drejt kostos së shërbimeve,
 - ii. Vendosjes së palëve në kushte të pabarabarta për veprime tregtare të njëjta, e të pafavorshme për konkurrencën,
 - iii. Vendosjen e kushteve për lidhjen e kontratave me palët e tjera, ku këto të fundit të pranojnë detyrime shtese, të cilat nuk kanë lidhje me objektin e kontratave në fjalë.
 - b. Detyrimin e shoqërisë Vodafone Albania SHA dhe ABCom SHPK, për ndarjen e llogarive ekonomike për shërbimet e telefonisë fikse dhe celulare, e cila do të bëjë të mundur evidentimin e burimit të gjenerimit të të ardhurave.
2. T'i rekomandojë AKEP, që të miratojë paraprakisht çdo paketë të re që përmban shërbime të kombinuara në tregun e telefonisë celulare, fikse dhe shërbimin e internetit. Ofruesit e paketave, duhet të deklarojnë çmimin për njësi shërbimi që këto paketa përmbajnë.
 3. Monitorim për një periudhë 1 vjeçare nga marrja e këtij vendimi, të veprimtarisë së shoqërive Vodafone Albania SHA dhe ABCom SHPK.
 4. Detyrimin e shoqërive Vodafone Albania SHA dhe ABCom SHPK, të njoftojnë paraprakisht pranë Autoritetit të Konkurrencës për të gjitha ndryshimet që do të kryejnë në paketat ekzistuese dhe paketat e reja që do të hedhin në treg, gjatë periudhës së monitorimit.
 5. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e palëve dhe dërgimin e vendimit pasi të bëhen pagesat që parashikon rregullorja “Për caktimin e shpenzimeve për ndjekjen e procedurave pranë Autoritetit të Konkurrencës”.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS